

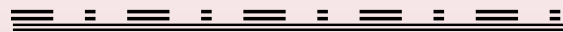
ReTraVaSSEV

Препознавање, обука и валидација
на меките вештини за вработување
на ранливите групи

**'Прирачник за обучувачи за
меки вештини'**

ReTraVaSSEV

Препознавање, обука и
валидација на меките вештини
за вработување на ранливите
групи

'Прирачник за обучувачи за меки вештини'

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained there in."

Партнери:

Järfälla lärcentrum, Järfälla, Шведска

Instituto para a Qualificação Profissional, IP-RAM, Funchal, Мадеира,
Португалија

Жетва на знаење, Прилеп, Македонија

Stichting Internationaal Vrouwenwerk, Den Helder, Холандија

Dorea Educational Institute, Limassol, Кипар¹

Qrios, Genk, Белгија

¹ Initially the Scottish Wider Access Programme (SWAP) was a partner in this project, but it has been declared "invalid" by the NA of the UK and was replaced by partner from Cyprus DOREA.

Содржина

Развивање на меки вештини	1
Патот до Европска наставна програма	4
1. КОРИСНИЧКА ПОДДРШКА	8
Вовед	9
1.1. Алатка 1: Комуникација лице в лице	10
1.1.1. Практични информации.....	10
1.1.2. Корисничка поддршка – Комуникација лице в лице	11
1.2. Алатка 2: Телефонска поддршка на корисници.....	20
1.2.1. Практични информации.....	20
1.2.2. Корисничка поддршка – Телефонска поддршка	21
1.3. Алатка 3: Справување со проблеми и поплаки.....	25
1.3.1. Практични информации.....	25
1.3.2. Корисничка поддршка – Справување	26
2. ИНТЕРКУЛТУРНА КОМУНИКАЦИЈА.....	32
Вовед	33
2.1. Алатка 1: Пајак во мрежа	34
2.1.1. Практични информации.....	34
2.2. Алатка 2: Играње улоги	37
2.2.1. Практични информации.....	37
2.3. Алатка 3: Терен - финална презентација	43
2.3.1. Практични информации.....	43
3. УЧЕЊЕ ЗА ДА СЕ НАУЧИ.....	46
Вовед	47
3.1. Алатка 1: Картички за компетенции	48
3.1.1. Практични информации.....	48
3.1.1. Прирачник за обучувачи за картичките за компетенции.....	50
3.2. Алатка 2: Слики за размислување	53
3.2.1. Практични информации.....	53
3.2.2. Прирачник за обучувачи за сликите за размислување	54
3.3. Алатка 3: OsmAnd Апликација	69
3.3.1. Практични информации.....	69
3.3.2. Прирачник за обучувачи за апликацијата OsmAnd app	70
4. МОТИВАЦИЈА.....	73
44.1. Алатка 1: Мој личен прирачник	75

4.1.1. Практични информации.....	75
4.1.2. Упатство за обучувачот за личниот прирачник.....	76
4.2. Алатка 2: Самосвест и размислување за надворешната и внатрешната мотивација.....	79
4.2.1. Практични информации.....	79
4.2.2. Упатство за обучувачот за самосвеста и размислувањето за надворешната и внатрешната мотивација.....	82
4.3. Алатка 3: Активатори и рутини.....	89
4.3.1. Практични информации.....	89
5. ТИМСКА РАБОТА.....	98
Вовед.....	99
5.1. Алатка 1: 9-те тимски улоги на Беблин.....	100
5.1.1. Практични информации.....	100
5.1.2. Прирачник за наставници за 9-те тимски улоги на Белбин.....	102
5.2. Алатка 2: Картички за комуникација.....	106
5.2.1. Практични информации.....	106
5.2.2. Прирачник за обучувачи за картичките за комуникација.....	108
5.3.1. Практични информации.....	113
5.3.2. Прирачник за обучувачи за НЛП техники.....	115
6. УПРАВУВАЊЕ СО КОНФЛИКТИ.....	134
Вовед.....	135
6.1. Алатка 1: Препознавање и ракување со типовите на конфликт на тимот: аудитивно учење.....	129
6.1.1. Практични информации.....	129
6.1.2. Прирачник за обучувачи за препознавање и употреба на видови на конфликт во тимот: аудитивно учење.....	131
6.2. Алатка 2: Препознавање и употреба на типови на конфликти во тимот: визуелно учење.....	133
6.2.1. Практични информации.....	133
6.2.2. Прирачник за обучувачи за препознавање и употреба на видови на конфликт во тимот: визуелно учење.....	135
6.3. Алатка 3: Препознавање и ракување со типовите на конфликт на тимот: кинестетичко учење.....	147
6.3.1. Практични информации.....	147
6.3.2. Прирачник за обучувачи за препознавање и употреба на видови на конфликт во тимот: кинестетичко учење.....	149
Завршен збор.....	151

Анекс 1 – Картички за комуникација.....	156
Анекс 2 – Картички за компетенци.....	166

Развивање на меки вештини

Вештините² се патека кон вработување и просперитет. Ако поседуваат вистински вештини луѓето се способни за добри работни места и можат да го исполнат својот потенцијал како самоуверени, активни граѓани. Во глобалната економија која брзо се менува, вештините во голема мера ќе ја определат конкурентноста и капацитетот за соочување со иновации. Тие се фактор на влечење за инвестициите и катализатор во кругот на создавање на работни места и економски раст. Тие се клуч за социјалната кохезија.³

Главната цел на проектот ReTraVaSSEV⁴ е добивање на релевантни и високо квалитетни меки вештини меѓу ранливите групи заради полесно вработување, подобра социјална интеграција и поуспешно образование. На овој начин, локалната кохезија ќе зајакне и општеството ќе профитира од расположливиот потенцијал.

Квалификациите им сигнализираат на работодавците што знаат луѓето и што се способни да работат, но не ги опфаќаат нивните меки вештини, а со тоа тие ризикуваат да бидат помалку вреднувани. Идентификацијата и валидацијата на овие вештини е особено важна за учесниците со помали можности: луѓе со пониски квалификации, невработени или оние кои се со ризик да станат невработени, за луѓето на кои им треба промена во кариерата и за мигранти.

За да спречиме повеќе луѓе да станат дел од овие ранливи групи и да допреме до оние кои се мачат да се искачат на социјалната и економската скала, треба да инвестираме во нивните меки вештини.

Образложението за развивање на овој проект е утврдениот недостаток од меки вештини неопходни за вработување, подобра општествена интеграција и поуспешно образование, како што се, но не само тие, меѓу културна комуникација,

² Терминот „вештини“ се користи за широко да се објасни што личноста знае, разбира и може да направи.

³ European Commission, A new skills agenda for Europe, последна измена на 10 Јуни, 2016, <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223>

⁴ Recognition, Training and Validation of soft skills for employability of vulnerable groups (project code: 2017-1-BE02-KA204-034799)

дигитални вештини, социјални вештини, стрес менаџмент, лидерство, групни вештини, етика, граѓанство и емоционална интелигенција.

За да се зголеми пристапот кон и започнувањето со квалитетни можности за учење, возрасните со ниско ниво на вештини треба да имаат пристап до патиштата за усовршување во 3 клучни чекори.⁵

Чекор 1 – Проценка на вештини

Ова е да им се овозможи на возрасните да ги идентификуваат нивните постоечки вештини и било каква потреба од нивно подобрување.

Чекор 2 – Понуда за учење

Корисникот ќе добие понуда за образование и обука која ќе ги задоволи потребите утврдени со проценката на вештините.

Понудата треба да има за цел да ги зајакне основните меки вештини

Чекор 3 – Валидација и признавање

Вештините кои корисникот ги стекнал ќе бидат валидирани и признати.

Има потреба од мапирање и дефинирање на меките вештини и развивање на транс национална наставна програма. Разликите во образованието и системите за обука во ЕУ им го отежнуваат на работодавците пристапот до вештините и познавањата на луѓето од други земји различни од нивната. Признавањето, обуката и валидацијата на овие меки вештини во рамките на европските граници ќе претставува одговор на овие предизвици. Секоја земја треба да ги идентификува вештините кои пазарот на труд ги бара и мора да ги обезбеди овие вештини заедно со основните вештини или уште повеќе со вештините од повисоко ниво, за навистина да ги интегрира возрасните во стопанството и во образованието.

⁵ European Commission, “Upskilling Pathways – New opportunities for adults”, последна измена на 10 Јуни, 2016, <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1224&langId=en>

Ние силно веруваме дека потенцијален талент е присутен во сите области од општеството, но дека многу компетенции се недоволно развиени. Ова е особено случај кај ранливите групи: мигранти, луѓе со ниско образование, луѓе со лоши јазични вештини. Ние сакаме да ги подобриме основните меки вештини што би придонесло за подобрување на лошата самопочит, сиромаштијата, предизвикот со мигрантите и недостатокот на економски вештини.

Ние го зајакнуваме овој човечки капитал и вработливоста со фокусирање на развојот на меките вештини на европско ниво. Образованието и обуката треба да го опремаат секого со широк ранг на вештини што ќе ги отвори вратите на развојот во комплексното општество со работни места кои брзо еволуираат.

Оттука, одлучивме да развиеме пакет за обука и инструменти за валидација за обучувачите на ранливите групи за да ги препознаат, обучуваат и валидираат меките вештини потребни за да се исполнат овие цели.

Забележавме дека на обучувачите често им недостига знаење и функционални алатки за да препознаат, обучуваат и валидираат меки вештини кај ранливите групи. Поради тоа се фокусираме на проширување и развивање на компетенциите на обучувачот. Во суштина, го тренираме обучувачот за да му помогнеме да развие меки вештини кај неговите ранливи ученици.

Нашите професионални обучувачи знаат дека кога сакате да поддржите и ангажирате ранливи групи луѓе, благосостојбата е важен услов: емоционалното здравје е клучно за успехот. Нашите обучувачи поддржуваат холистички пристап: учењето не се случува во вакуум. Поголема е веројатноста ученикот да го продолжи своето образование кога ги проценува концептите и вредностите кои влијаат на неговиот живот на значаен начин.

ReTraVaSSEV проектот нема за цел само да ја зајакне професионализацијата на обучувачите, туку со тоа и да ги зајакне ранливите групи. Ние силно веруваме во

заедничката работа во глобална Европа и се соочуваме со предизвиците на едно мултикултурно општество.

Патот до Европска наставна програма

Шест партнери, сите професионалци во образование за возрасни и во работа со ранливи групи, се согласија да развијат алатки за обучувачи кои ќе им помогнат во обуките за меки вештини на нивните ученици за побргу да најдат работа и со тоа подобро да се интегрираат во општеството. Двегодишниот проект беше имплементиран од 01.12.2017 до 30.11.2019.

Партнерите се:

- Järfälla lärcentrum, Јарфала, Шведска
- Instituto para a Qualificação Profissional, IP-RAM, Фуншал, Мадеира, Португалија
- Жетва на знаење, Прилеп, Македонија
- Stichting Internationaal Vrouwenwerk, Ден Хелдер, Холандија
- Dorea Educational Institute, Лимасол, Кипар⁶
- Qrios, Генк, Белгија

Qrios е во својство на координатор на проектот под водство на Katholiek Onderwijs Vlaanderen, Фламманска чадор организација за католички училишта.

Проектот има 3 дела: работна студија за меките вештини (Исход 1), повеќејазичен прирачник со вклучени алатки за обучувачите (Исход 2) и множество од инструменти за валидација (Исход 3).

Првата средба во Кипар (Декември 2017) беше искористена за деталзирање на задачите, податоците од средбите, финансиските услови и сл. како што е опишано во апликацискиот формулар, и за да се дискутира за работната студија.

⁶ На почетокот партнер во овој проект беше Scottish Wider Access Programme (SWAP), но беше прогласен за „невалиден“ од NA на UK и беше заменет со Dorea.

Во Кипар партнерите исто така се согласија на следната Cedefop дефиниција за меки вештини како *вештини кои се вклопуваат во различни работни места и сектори и се однесуваат на лични компетенции (доверба, дисциплина, самоуправување) и социјални компетенции (тимска работа, комуникација, емоционална интелигенција)*⁷.

Работна студија⁸

Множеството од вештини беше определено на втората средба во Холандија (Мај 2018) откако квалитативниот прашалник (подготвен од Dorea) беше дистрибуиран меѓу повеќе од 600 ученици, 120 обучувачи и 180 работодавци во сите земји учеснички, со што се креираше база со податоци од 900 испитаници. Анализата на податоците (извршена од Dorea) резултираше со 5 меки вештини кои – според испитаниците – се потребни на ранливите групи возрасни за да бидат повеќе вработливи, подобро интегрирани и подобро опремени за образование.

Овие вештини се: Корисничка поддршка, Интеркултурна комуникација, Учење да се научи, Мотивација и Тимска работа.

Поделбата на меките вештини беше извршена со консензус⁹:

ПАРТНЕР	МЕКА ВЕШТИНА
Португалија	КОРИСНИЧКА ПОДРШКА
Холандија	ИНТЕРКУЛТУРНА КОМУНИКАЦИЈА
Белгија	УЧЕЊЕ ДА СЕ НАУЧИ
Шведска	МОТИВАЦИЈА
Кипар	ТИМСКА РАБОТА
Македонија	КОНФЛИКТ МЕНАЏМЕНТ

⁷ Cedefop, Skills panorama, <https://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en/glossary/s>

⁸ Спроведено од Dorea, од 1.12.2017 до 30.04.2018, на средбите во Кипар и Холандија. Работната студија ќе може да се најде на страната од проектот: skillsforyou.eu

⁹ Затоа што Македонија требаше да го координира развојот на пакетот за обука тие на почетокот не требаа да креираат алатка за мека вештина.

Одлучивме секој модул да се состои од 3 различни креативни, иновативни работни методи вклучувајќи и прирачник. Образецот за прирачникот ќе биде направен од Македонија.

Пакет за обука

Се согласивме со македонскиот предлог за креирање на прирачник за шеста мека вештина: менаџирање со конфликти.

За време на неколкуте работилници во Мадеира (Ноември 2018) беа презентирани првите верзии на секоја алатка и беа дадени сугестии за подобрување на истите. После дискусиите можевме да утврдиме неколку принципи:

- Насловите на алатките,
- Конечниот формат,
- Бројот од вкупно 60 наставни часа, што ќе претставува 2 ECTS-кредити,
- Трите алатки од секој модул може да се користат како целина или одделно,
- Преводите.

После преводот овие првични нацрт верзии беа тестирани во неколку земји од одреден број на избрани обучувачи.

Наодите на наставниците беа презентирани во Järfälla (Март 2019) и дадоа основа за ажурирање на алатките (втор нацрт)

Бидејќи чувствуваме потреба од дополнителни тестирања, тест периодот беше продолжен до средбата во Македонија (Мај 2019). Во Скопје дискутиравме за најновите наоди од тестирањата и се согласивме со конечната англиска верзија, а беше донесена и одлука за избор на попрофесионален дизајн.

Инструменти за валидација

Во Скопје исто така се договоривме за инструментите за валидација. Португалија ги изнесе теоретските основи и предложи какви алатки да се користат: концизни и прагматични инструменти, лесни за користење од обучувачите и (ранливите) учениците.

Предложивме сет од пет инструменти кои ќе гарантираат валидност:

- портфолио,
- формулар за евалуација за обучувачи,
- формулар за самоевалуација за учениците,
- формулар за евалуација на целиот модул/алатка,
- официјален сертификат.

Овие инструменти се поврзани со 18-те алатки кои ги развивме и се презентирани како различни документи од прирачниците.

Работната студија, пакетите за обука (прирачниците и алатките) и инструментите за валидација се достапни на веб сајтот на проектот skillsforyou.eu како и на платформата за резултати од проектот (PRP)

Овој проект е презентираан за време на интернационалниот настан за дисеминација во Брисел и сите партнери организираа национални семинари за дисеминација за да ги запознаат другите обучувачи со алатките и инструментите за валидација.

Искрено се надеваме дека обучувачите ширум Европа ќе ги искористат нашите образовни алатки а со тоа учениците ќе ги откријат и развијат нивните меки вештини при потрагата за работа, образование и успешна интеграција.